

Archief van het Knechtjeshuis

Geschiedenis van de archiefvormer

In 1557 werd besloten tot de oprichting van een weeshuis voor jongens in Hoogstraten. Gravin Elisabeth van Culemborg had in haar testament bepaald dat de restsom aan de armen ten goede moest komen. De executeurs van het testament besloten tot de oprichting van een weeshuis in Hoogstraten en in Culemborg. In 1557 verkocht kanunnik Hubertus van Leemputten zijn huis op de Vrijheid in Hoogstraten voor het nieuwe jongensweeshuis. Op 31 oktober 1561 ondertekenden graaf Antoon II de Lalaing en drie executeurs van het testament de fundatiebrief.

Het bestuur kwam in handen van de graaf van Hoogstraten, de deken van het kapittel van Hoogstraten en de burgemeester van de Vrijheid Hoogstraten. In 1562 werd het jongensweeshuis in dienst genomen.

De Commissie der Godshuizen nam het beheer vermoedelijk in de Franse Tijd over. Over het verdere verloop van het weeshuis is weinig geweten. Het gebouw (Vrijheid 183) is bewaard gebleven en een beschermd monument.

Geschiedenis van het archief

Vermoedelijk is het archief in de 19de eeuw of begin 20ste eeuw overgebracht naar het stadhuis.

Openbaarheid en raadpleegbaarheid

Alle stukken zijn openbaar en raadpleegbaar.

Periode

1562 – 19de eeuw

Aanverwante stukken

- Collectie Stedelijk Museum Hoogstraten: nr. VR-0001: fundatiebrief van 1561
- Rijksarchief Antwerpen "*Archief van de schepenbanken, van cijnsen leenhoven, van het dorpsbestuur en van gilden van Hoogstraten. 1351-1815*", nr. 633: *Fondatie Houterlé. Studiebeurzen. 1546-1776. d. Knechtjescollegie, 1593-1776*

Bibliografie

- Ans-Gunst Jonkers, *Het knechtjeshuis in Hoogstraten – Een bijdrage tot de vroegste geschiedenis van het jongensweeshuis 1562-1644*, in: *Jaarboek Erfgoed Hoogstraten*, nr.9, 2020-2021, p.5-139.
- E. Adriaensen, *De fondatie van het Jongensweeshuis*, in: *Hoogstraeten, Verzameling van Handschriften*, Hoogstraten, 1899, p.162-163.

1 Beheer van goederen

Archiefnummer	Titel	Datum van	Datum tot	Omvang	Digitaal bestand
A 119.009	Rentes uit 1561, 1571, 1582, 1599, ..., toestand goederen Sint-Lenaarts in 1826, rekening 1673, namen der debiteurs, verkoop van huis in 1567 aan Jan van Cuyck als gelastigde van het testament van Elisabeth van Culemborg, ...	1582	19de eeuw	pak	
A 123.022	Aktes i.v.m. een stede Hengstbroeken in Brecht: rente (1689), aankoop door pastoor Van Roey (1833), schenking aan Knechtjeshuis (1837)	1689	1837	3 stukken	
A 126.007	Inventaris van rentebrieven, contracten, rekwesten, rentebrieven, lettres d'amortisation, lijst van eigendommen, giften, brieven, verhuringen, ...	1563	1833	pak	

2 Financieel beheer

2.1 Beheer van inkomsten en uitgaven

Archiefnummer	Titel	Datum van	Datum tot	Omvang	Digitaal bestand
A 126.001	Manuaal van rentmeester Carolus Antonius Valckenaer	1717	1742	stuk	
A 126.002	Manuaal	1697	1703	stuk	
A 126.003	Manuaal	1687	1694	stuk	
A 126.004	Manuaal	1677		stuk	
A 126.005	Kopie van een manuaal	1794	1804	stuk	
A 126.006	Manuaal van rentmeesters Jacobus Frencken	1770	1834	stuk	

2.2 Verantwoording van het beheer

2.2.1 Rekeningen

Archiefnummer	Titel	Datum van	Datum tot	Omvang	Digitaal bestand
A 122.001	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	kerstmis 1562	kerstmis 1563	stuk	
A 122.002	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	kerstmis 1563	kerstmis 1564	stuk	
A 122.003	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	kerstmis 1564	kerstmis 1565	stuk	
A 122.004	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	kerstmis 1566	kerstmis 1568	stuk	
A 122.005	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	kerstmis 1568	kerstmis 1569	stuk	
A 122.006	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	1570	1576	stuk	
A 122.007	Rentmeestersrekening van Goris Waghemans	3 september 1576	1 september 1580	stuk	

A 122.008	Rentmeestersrekening van Jan Wachmans	1 september 1580	31 december 1592	stuk
A 122.009	Rentmeestersrekening van Jan Wachmans	31 december 1591	bamis 1610	stuk
A 122.010	Rentmeestersrekening van Jan Wachmans	Sint-Jan 1610	28 maart 1616	stuk
A 122.011	Rentmeestersrekening van Jan Wachmans	28 maart 1616	Sint-Jan 1623	stuk
A 122.012	Rentmeestersrekening van Jan Blyens	Sint-Jan 1623	Sint-Jan 1629	stuk
A 122.013	Rentmeestersrekening van Jan Blyens	Sint-Jan 1629	Sint-Jan 1633	stuk
A 122.014	Rentmeestersrekening van Jan Blyens	Sint-Jan 1633	Sint-Jan 1638	stuk
A 122.015	Rentmeestersrekening van Jan Blyens	Sint-Jan 1638	Sint-Jan 1642	stuk
A 122.016	Rentmeestersrekening van Jan Blyens	Sint-Jan 1642	Sint-Jan 1644	stuk
A 123.001	Rentmeestersrekening van Athonus de Heerstraet	Sint-Jan 1644	Sint-Jan 1647	stuk
A 123.002	Rentmeestersrekening van Adriaen Adriaensen	Sint-Jan 1647	Sint-Jan 1653	stuk
A 123.003	Rentmeestersrekening van Nicolaus Dassenius	Sint-Jan 1653	Sint-Jan 1657	stuk
A 123.004	Rentmeestersrekening van Petrus vander Veken	Sint-Jan 1657	Sint-Jan 1660	stuk
A 123.005	Rentmeestersrekening van Nicolaus Dassenius en Joris Wachtmans als executeurs van het sterfhuis van Petrus vander Veken	Sint-Jan 1660	Sint-Jan 1666	stuk
A 123.006	Rentmeestersrekening van Antonius Schuermans	Sint-Jan 1666	Sint-Jan 1668	2 stukken
A 123.007	Rentmeestersrekening van Melchior Somers	Sint-Jan 1668	Sint-Jan 1671	stuk
A 123.008	Rentmeestersrekening van Cornelius Nuijts als executeur van het sterfhuis van Mechior Somers	Sint-Jan 1671	Sint-Jan 1674	stuk
A 123.009	Rentmeestersrekening van Joannes van Nieuwenhove	Sint-Jan 1674	Sint-Jan 1676	stuk
A 123.010	Rentmeestersrekening van Cornelius Nuijts als gecommiteerde van de erfgenamen van Joannes van Nieuwenhove	Sint-Jan 1676	Sint-Jan 1677	stuk
A 123.011	Rentmeestersrekening van Arnoldus Jossart	Sint-Jan 1677	Sint-Jan 1678	stuk
A 123.012	Rentmeestersrekening van Johan Lobri	Sint-Jan 1678	Sint-Jan 1680	stuk
A 123.013	Rentmeestersrekening van Johan Lobri	Sint-Jan 1680	Sint-Jan 1681	stuk
A 123.014	Rentmeestersrekening van Johan Lobri	Sint-Jan 1681	Sint-Jan 1685	stuk

A 123.015	Rentmeestersrekening van Johan Lobri	Sint-Jan 1685	Sint-Jan 1686	stuk
A 123.016	Rentmeestersrekening van Anthonius Schuermans	Sint-Jan 1686	Sint-Jan 1687	stuk
A 123.017	Rentmeestersrekening van Anthonius Schuermans	Sint-Jan 1687	Sint-Jan 1688	stuk
A 123.018	Rentmeestersrekening van Anthonius Schuermans	Sint-Jan 1688	Sint-Jan 1689	stuk
A 123.019	Rentmeestersrekening van Anthonius Schuermans	Sint-Jan 1689	Sint-Jan 1690	stuk
A 123.020	Rentmeestersrekening van Anthonius Schuermans	Sint-Jan 1690	Sint-Jan 1692	stuk
A 124.001	Rentmeestersrekening van Marijnis Jacobs	Sint-Jan 1694	Sint-Jan 1717	3 stukken
A 124.002	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1717	Sint-Jan 1719	stuk
A 124.003	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1719	Sint-Jan 1721	stuk
A 124.004	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1726	Sint-Jan 1727	stuk
A 124.005	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1729	Sint-Jan 1731	stuk
A 124.006	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1731	Sint-Jan 1733	2 stukken
A 124.007	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1733	Sint-Jan 1735	stuk
A 124.008	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1735	Sint-Jan 1737	stuk
A 124.009	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Valckenaer	Sint-Jan 1737	Sint-Jan 1739	stuk
A 124.010	Rentmeestersrekening van Petrus Imbrechts	Sint-Jan 1739	Sint-Jan 1741	stuk
A 124.011	Rentmeestersrekening van Petrus Imbrechts	Sint-Jan 1741	Sint-Jan 1743	2 stukken
A 125.001	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1743	Sint-Jan 1744	stuk
A 125.002	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1744	Sint-Jan 1745	stuk
A 125.003	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1745	Sint-Jan 1747	stuk
A 125.004	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1747	Sint-Jan 1749	stuk
A 125.005	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1749	Sint-Jan 1751	stuk
A 125.006	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1751	Sint-Jan 1753	stuk
A 125.007	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1753	Sint-Jan 1755	stuk

A 125.008	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1755	Sint-Jan 1757	stuk
A 125.009	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1757	Sint-Jan 1759	stuk
A 125.010	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1759	Sint-Jan 1761	stuk
A 125.011	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1761	Sint-Jan 1763	stuk
A 125.012	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1763	Sint-Jan 1765	stuk
A 125.013	Rentmeestersrekening van Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1765	Sint-Jan 1767	stuk
A 125.014	Rentmeestersrekening van wijlen Cornelius Franciscus Gerardi	Sint-Jan 1767	Sint-Jan 1770	stuk
A 125.015	Rentmeestersrekening van Jacobus Frencken	Sint-Jan 1770	Sint-Jan 1772	stuk
A 125.016	Rentmeestersrekening van Jacobus Frencken	Sint-Jan 1772	Sint-Jan 1774	stuk
A 125.017	Rentmeestersrekening van Jacobus Frencken	Sint-Jan 1774	Sint-Jan 1776	stuk
A 125.018	Rentmeestersrekening van wijlen Jacobus Frencken	Sint-Jan 1776	Sint-Jan 1777	stuk
A 125.019	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1777	Sint-Jan 1779	stuk
A 125.020	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1779	Sint-Jan 1781	stuk
A 125.021	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1781	Sint-Jan 1783	stuk
A 125.022	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1783	Sint-Jan 1784	stuk
A 125.023	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1784	Sint-Jan 1785	stuk
A 125.024	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1785	Sint-Jan 1786	stuk
A 125.025	Rentmeestersrekening van Henricus Janssens	Sint-Jan 1786	Sint-Jan 1787	stuk
A 125.026	Rentmeestersrekening van wijlen Henricus Janssens	Sint-Jan 1789	Sint-Jan 1790	stuk
A 125.027	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1790	Sint-Jan 1791	stuk
A 125.028	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1791	Sint-Jan 1792	stuk
A 125.029	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1792	Sint-Jan 1793	stuk
A 125.030	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1793	Sint-Jan 1794	stuk
A 125.031	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1794	Sint-Jan 1795	stuk

A 125.032	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1795	Sint-Jan 1796	stuk
A 125.033	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1796	Sint-Jan 1797	stuk
A 125.034	Rentmeestersrekening van Carolus Antonius Liebrechts	Sint-Jan 1797	Sint-Jan 1798	stuk

2.2.2 Bewijzen bij de rekeningen

Archiefnummer	Titel	Datum van	Datum tot	Omvang	Digitaal bestand
A 119.003	Bewijzen bij de rekening	1743	1750	pak	
A 119.004	Bewijzen bij de rekening	1752	1759	pak	
A 119.005	Bewijzen bij de rekening	1761	1768	pak	
A 119.006	Bewijzen bij de rekening	1770	1776	pak	
A 119.007	Bewijzen bij de rekening	1800	1804	pak	
A 119.008	Bewijzen bij de rekening	1804	1811	pak	